

Bog ændrede alt: Studiet blev droppet og Aarhus skiftet ud med Paris

En roman fuld af vildt liv og sex fik Torben Munksgaard til at droppe sit studium i fysik- og matematik og flytte til Paris for at leve som forfatteren Henry Miller.

Henrik Dannemand

Det var romanen »Krebsens vendekreds«, der flyttede rundt på møblerne i Torben Munksgaards liv.

Året var 1995. Han var 19 år og havde i et år læst matematik og fysik på Aarhus Universitet. Nu var han midt i eksamenslæsningen og sad med formler og tal til op over begge ører.

Som en afveksling læste han skønlitteratur og tog fat på Henry Millers roman, der handler om en ung spirende forfatters vilde liv i Paris i 30'erne. Romanens hovedperson er den amerikanske forfatters alter ego, og den unge matematikstuderende blev dybt fascineret af historien, som er fuld af sex og vildt liv.

»Den bjergtog mig fuldstændig. Henry Miller er en forfatterens forfatter. Han skriver om det at skrive, og han skriver om sig selv og om at finde sig selv. Jeg var også på et punkt i mit liv, hvor jeg skulle finde mig selv, og jeg var lidt i krise med mit studium. Det endte med, at jeg droppede eksamen i matematisk analyse og sandsynlighedsregning og i stedet læste Henry Miller. Mit eksamenspensum var meget tørt og det modsatte af den her vitale bog,« siger Torben Munksgaard og klapper romanen, som ligger på bordet ved siden af kaffekoppen i lejligheden på Solitudevej på Nørrebro.

Hans historie passer næsten for perfekt til vores artikelserie - Bogen, der ændrede mit liv - og han siger, at havde han ikke læste Henry Miller den dag, så havde han nok været statistiker ved Aarhus Sporveje og siddet og udregnet køreplaner.

»Det var det, vi i spøg altid sagde på studiet: Enten bliver man lærer eller statistiker ved Aarhus Sporveje,« siger Torben Munksgaard.

Da han var færdig med romanen besluttede han at rejse til Paris og forsøge at blive forfatter. Han ville leve som den unge Henry Miller, opsøge de steder, hvor han havde været, og leve som ham.

»Jeg var under studiet begyndt at skrive selv ved siden af, og Henry Miller inspirerede mig

meget til at skrive. Der er også meget erotik og sex i bogen, og det var også noget, som var meget spændende for en knægt på 20 sammenlignet med vektorregning og lignende. Det blev starten på mit liv som forfatter. Jeg droppede ud af studiet, og flyttede efter nogle måneder - præcis som Henry Miller, der boede i New York, havde gjort det - til Paris, hvor jeg skrev og skrev.

»Krebsens vendekreds« handler om Millers liv i Paris, og efter mange forgæves forsøg på at skrive en stor roman var hans udgangspunkt: »Nu er jeg heldigvis færdig med litteraturen, det her er ikke en bog.« Hans romaner er levet liv, og derfor lykkedes de for ham. Da han først opgav at skrive den store roman, han så længe havde drømt om at skrive, så kunne han. Han var 42 år, som jeg er nu, da han udgav den første bog i romanserien om sit liv.

Torben Munksgaard, der er aktuell med den anmelderroste roman »Johns saga«, bor på Solitudevej på Nørrebro. Lejligheden dufter af kaffe, og radioen spiller non stop jazz. Udover en stor bogsamling springer en væg med mange små indrammede fotos i øjnene. Ud over familie billeder og fotos af kendte cykelryttere er væggen dekoreret med billeder af hans to litterære helte, Henry Miller og Fjodor Dostojevskij.

Han flyttede til Paris i starten af 1996 og nåede lige at se Bjarne Riis vinde Tour de France, inden han igen flyttede hjem til Danmark for at læse filosofi på Odense Universitet. I Paris skrev og skrev han, kørte rundt og så de steder, som Henry Miller beskriver i sine romaner, og havde småjobs, bl.a. som service-medarbejder på Louvre.

»Jeg flyttede til Paris uden at vide, hvad jeg skulle. Mine forældre hjemme i Haderslev var ret frustrerede over det - både at jeg opgav mit studium, og at jeg flyttede derned. Jeg boede i starten på et herberg, og derefter fandt jeg et værelse, der var udlejet, men hvor jeg kunne sove på sofaen for 1.000 franc om måneden. Det lå i det kvarter, som Henry Miller havde boet i, Clichy, så jeg sagde ja til det med det samme! Jeg skrev min første roman, den er aldrig udgivet, dernede,« siger Torben Munksgaard.

Hvad rørte dig særligt ved »Krebsens vendekreds« - du læste jo så meget andet?

»Ja, det gjorde jeg, f.eks. Dostojevskij. Han romaner er store fortællinger, som hænger godt sammen, mens Millers bøger er noget rod, men de to har de virkelig gode psykologiske portrætter til fælles. Det sjove er, at i flere af Millers bøger, har hovedpersonen et portræt af Dostojevskij hængende - på samme måde som jeg i dag har et billede af Miller hængende ved siden af Dostojevskij. Så Miller var som forfatter selv

Torben Munksgaard har to store litterære helte. Henry Miller og Dostojevskij. De hænger indrammede på væggen i hans hjem. Foto: Søren Bidstrup

Blå bog: Torben Munksgaard

Født i Haderslev i 1979. Student fra Haderslev Katedralskole. Har læst matematik og fysik på Aarhus Universitet samt filosofi på Odense Universitet. BA i filosofi og cand.it.

Har i en årrække arbejdet i TV-branchen som producent, tilrettelægger og manuskriptforfatter og senere som blandt andet projektleder og kommunikationsmedarbejder i forskellige virksomheder. Debuterede som romanforfatter med »Retrograd« i 2007.

Har i alt skrevet seks romaner, senest »Johns saga« (2018), hvoraf flere har fået fremragende anmeldelser.

Modtog i 2013 Statens Kunstfonds treårige legat. Bor på Nørrebro i København og er far til en datter.

sådan en, som beundrede andre forfattere, på samme måde som jeg selv selv var det, så der var en stor identifikation i det for mig.

Var der noget i hans måde at forstå verden på, som du kunne identificere dig med?

»Ja, for det første hans rodløshed. Jeg har en »Turen går til Paris«, som jeg havde med i Paris, hvor jeg ved omtalen af et springvand understregede sætningen: »Her sad Henry Miller og jagede duerne væk, fordi de stjal brødkrummerne fra ham.« Han levede et liv på bunden. Når man læser hans bøger, så forstår man, at nedturen og det at være helt nede på bunden ikke giver ham anledning til at håbløshed, men til en hunger. Han bruger sin nedtur og den konstante afvisning, han møder fra kvinder, forlag og arbejdspladser, til at blive mere sulten på livet. Det er en vitalitet, som er helt enestående. Normalt fører håbløsheden til noget martret, vejen til Golgatha, men her bliver den vendt til livskraft. Det kan man som ung, og også som gammel, identificere sig med. Jeg var over 30, før jeg debuterede, og inden da havde jeg sendt fem færdige romaner samt nogle noveller og digtsamlinger ind til forlag uden at få dem godtaget. Jeg blev egentlig aldrig slået ud af det. Det vigtige var for mig at skrive. Jeg brugte modgangen til at blive bedre - og dér har jeg brugt Henry Miller og tænkt, sådan gik det også for ham.«

Havde du drømt om at blive forfatter, før du læste »Krebsens vendekreds«?

»Ja, men jeg havde nok aldrig taget det alvorligt. Forfattere var for mig urørlige, og jeg kendte ikke noget til dem. Med »Krebsens vendekreds« blev det at være forfatter en realitet for mig. Før var bøger bare noget, som jeg købte. Jeg havde forud skrevet lidt småting, digte og noveller, men jeg havde ikke set det som en livsbane.«

Er der ikke stor forskel på at læse matematik og fysik og skrive skønlitteratur?

»Jo, det er der umiddelbart, men der er også en vis sammenhæng. Filosofien, som jo også er en del af fysikken og matematikken, kan jo bygge bro mellem det rationelle og det irrationelle. Skrivegerningen er umiddelbart meget kreativ, men det kan fysik og matematik også være. Jeg kan godt lide at arbejde struktureret med mine romaner og få plottet til at gå op, og sådan er det også at arbejde med matematik og fysik. Også på et andet punkt ligner de to fag hinanden. Fysikeren Niels Bohr, som jeg har beskæftiget mig meget med, også da jeg læste filosofi, løste problemer ved at tænke kreativt. Men det var bestemt godt, at jeg droppede ud af matematik og fysik. Det er ikke noget jeg har fortrudt. Jeg hørte ikke til der i så høj grad, som jeg føler at jeg hører til i forfatterverdenen,« siger Torben Munksgaard.

ma@berlingske.dk

En bog ændrede forfatteren Torben Munksgaards liv. Han læste matematik og fysik på universitetet, men midt i eksamen læste han Henry Millers »Krebsens vendekreds«, som fik ham til at opgive naturvidenskaben og blive forfatter. Foto: Søren Bidstrup

Fra »Krebsens vendekreds«

Jeg bor i Villa Borghese. Der er ikke et støvgran nogetsted, og ingen stol står galt. Vi er helt alene, og vi er døde. I går aftes opdagede Boris, at han havde lus. Jeg blev nødt til at barbere ham under armene, men alligevel holdt det ikke op med at klø. Hvordan kan man få lus her, hvor der er så skønt? Men det er for resten ligegyldigt. Vi ville måske aldrig have lært hinanden så godt at kende, Boris og jeg, hvis det ikke havde været for lusene. Henry Millers »Krebsens vendekreds« udkom 1934 og på dansk 1954.

Bogen, der ændrede mit liv

Nogle bøger forsvinder fra erindringen i samme sekund, sidste side er vendt. Andre bliver der for evigt. Den rette litteratur på det rette tidspunkt kan få skelsættende betydning, ja læseoplevelser kan ligefrem være livsforandrende. Her fortæller en række kulturpersonligheder om de bøger, der ændrede deres liv.